INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU
projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.
INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS
A Project of the Economic Institute of the Czech Academy of Sciences

Nechtěné plody prorodinných politik

Prosinec 2020

Alena Bičáková, Klára Kalíšková,
Lucie Zapletalová

IDEA CERGE EI
PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU

O AUTORECH / ABOUT THE AUTHORS

Alena Bičáková

Doktorát z ekonomie získala na Johns Hopkins University a od roku 2007 je členem akademického sboru na CERGE-EI, kde vyučuje ekonomii v doktorském programu a pracuje jako výzkumnice Národohospodářského ústavu Akademie věd. Ve svém výzkumu se věnuje především trhu práce, v poslední době například vztahu mzdové nerovnosti a nezaměstnanosti, genderovým mezerám v nezaměstnanosti a vlivu selekce na míru nezaměstnanosti.

Received her doctorate from economics at Johns Hopkins University and since 2007 is a member of the academic staff at CERGE-EI, where she teaches economics in doctoral programme and works as a researcher as well. In her research she focuses mainly on the labour market, most recently on the releationship between wage inequality and unemployment, gender gaps in unemployment and the influence ofn the selection on the unemployment rate.

Klára Kalíšková

Absolvovala magisterské studium na Univerzitě Karlově a na CERGE-EI, kde také dokončila doktorské studium. Její dizertační práce se zabývala rolí veřejných politik na zaměstnanost žen. Ve svém výzkumu se zabývá především zaměstnaností a nezaměstnaností žen, chudobou, daňově-dávkovými systémy a rodinnými politikami.

Received her Master´s degree at the Charles University in Prague and CERGE-EI, where she completed doctoral studies as well. Her dissertation dealt with the role of public policies on women's employment. Her research mainly deals with employment and unemployment of women, poverty, tax-benefit systems and family policies.

Lucie Zapletalová

Studuje doktorské studium na CERGE-EI, externě působí jako asistent na VŠE. Zaměřuje se především na oblast měření dopadů veřejných politik, zajímá se o „ekonomii měst“. Dříve pracovala ve společnosti Člověk v tísni.

Student of doctoral studies at CERGE-EI and is affiliated as an external assistant at the University of Economics in Prague. Fields of interest: measuring the impact of public policies, „urban economy“. In the past she worked for the organization People in Need.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Nechtěné plody prorodinných politik

Studie 9 / 2020

© Alena Bičáková, Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2020

ISBN 978-80-7344-567-6 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Studie 9 / 2020

Nechtěné plody prorodinných politik[1]

PROSINEC 2020

ALENA BIČÁKOVÁ, KLÁRA KALÍŠKOVÁ, LUCIE ZAPLETALOVÁ

Shrnutí

- Tato shrnující studie vychází z vědeckého článku *„(Un)intended effects of parental leave policies: Evidence from the Czech Republic“* Aleny Bičákové a Kláry Kalíškové, publikovaného v roce 2019 v časopise Labour Economics.
- Dvě reformy rodičovského příspěvku v České republice z let 1995 a 2008, které změnily možnou dobu jeho čerpání, měly vliv nejen na to, jak dlouho ženy zůstávaly s dítětem doma, ale ovlivnily i míru jejich nezaměstnanosti po návratu na trh práce.
- Reforma roku 1995 prodloužila nárok na čerpání rodičovského příspěvku ze tří na čtyři roky. Avšak neprodloužila tříletou dobu ochrany pracovního místa zaměstnavatelem. Reforma vedla ke zvýšení podílu žen, které zůstaly ekonomicky neaktivní až do 4 let věku dítěte, a to o nečekaně vysokých 37,7 procentních bodů. Zároveň došlo díky tomu ke snížení míry nezaměstnanosti žen s tříletými dětmi o 10 procentních bodů.
- Ženy-matky se v důsledku prodloužení doby pobírání rodičovského příspěvku začaly vracet na trh práce po delší době, většinou až po uplynutí tříleté doby povinného zachování pracovního místa. Čelily tak při návratu na trh práce vyššímu riziku nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti mezi matkami čtyřletých respektive pětiletých dětí po reformě roku 1995 vzrostla o 6,0, respektive 4,4 procentních bodů.
- Reforma zavedená 1. ledna roku 2008 předchozí změny částečně zvrátila. Hlavně tím, že byla zavedena možnost doby čerpání rodičovského příspěvku kratší 3 let. Reforma měla na ženy se tří až pětiletými dětmi dopady opačné než reforma roku 1995, ale méně intenzivní. Bylo to dáno tím, že na zkrácenou dobu čerpání příspěvku neměly nárok všechny ženy. Limitující zřejmě byla i nedostatečná dostupnost institucionalizované péče o děti mladší čtyř let.

[1] Poděkování patří Danielu Münichovi a dalším kolegům za velmi užitečné připomínky a postřehy k pracovním verzím výpočtů a textu. Veškeré případné nepřesnosti a chyby včetně vyjádřených názorů však jdou na vrub nás jako autorů. Dále patří poděkování Českému statistickému úřadu za poskytnutá data (VŠPS 1994-2013). Studie vznikla s finanční podporou Grantové agentury České republiky v rámci grantu č. 18-16667S a v rámci programu Strategie Av21 Akademie věd ČR. Studie vychází z vědeckého článku Bičáková, A., a Kalíšková, K. (2019). „(Un)intended effects of parental leave policies: Evidence from the Czech Republic.“ Labour Economics, 61, 101783.

- Naše výzkumná zjištění poukazují na důležitost širšího pohledu při uvažování o rodinné politice. Konkrétně je třeba sledovat nejen vliv na délku pobírání rodičovského příspěvku, ale i na celkovou dobu absence žen s malými dětmi na trhu práce. Zejména je důležité to, jakou část celkového dopadu na zaměstnanost žen vysvětluje záměrná změna v délce rodičovské dovolené a jaká část je způsobena následnou nedobrovolnou nezaměstnaností.
- Reformy rodinné politiky vedoucí k delší absenci rodičů na trhu práce by měly být doprovázeny efektivní garancí zachování jejich pracovních míst. Potřeba jsou také další opatření umožňující ženám: **(i)** zachovat si svůj lidský kapitál, tedy profesní znalosti a dovednosti a **(ii)** usnadňující jejich návrat do zaměstnání. Prvního lze dosahovat například dostupnější nabídkou kvalitního školení, rekvalifikací či dalšího vzdělávání. Druhého lze dosahovat podporou flexibilních pracovních úvazků a kvalitní, místně a finančně dostupnou, institucionalizovanou péčí o děti předškolního věku s nástupem možným i v průběhu školního roku.

IDEA CERGE EI
PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU

Study 9 / 2020

The Unintended Effects of Parental Leave Policies [2]

DECEMBER 2020

ALENA BIČÁKOVÁ, KLÁRA KALÍŠKOVÁ, LUCIE ZAPLETALOVÁ

Summary

- This summative study is based on an academic article by Alena Bičáková and Klára Kalíšková, entitled "*(Un)intended effects of parental leave policies: Evidence from the Czech Republic*", which was published in the *Labour Economics* journal in 2019.
- Two reforms to parental allowance in the Czech Republic, in 1995 and 2008, which changed the period during which parents could claim state financial support to take care of their child, did not only affect how long mothers stayed at home with their children, but also had an impact on their risk of becoming unemployed upon returning to the labour market.
- The 1995 reform extended the period during which parents could claim financial support from the state, from three years (i.e. until the child's third birthday) to four. However, it did not change the existing requirement for employers to protect the parent's job for a period of three years. The reform led to an increase in the share of women who remained economically inactive until their child reached the age of four, by an unexpectedly high 37.7 percentage points. As a result, it also reduced unemployment among women with three-year-old children, by 10 percentage points.
- As a result of the extended period of parental allowance receipt, mothers began to return to the labour market later and therefore after the end of the three-year period during which their previous job was protected. This placed them at a greater risk of unemployment upon their return to the labour market. The rate of unemployment among mothers of four- and five-year-olds increased after the 1995 reform by 6.0 and 4.4 percentage points, respectively.

[2] We are grateful to Daniel Münich and other colleagues for their very useful comments on the working versions of our calculations and text. Any remaining inaccuracies or errors, and any opinions here expressed are entirely our own as authors. We also thank the Czech Statistical Office for providing the data (VŠPS 1994-2013). This study was produced with financial support from the Czech Science Foundation, grant No. 18-16667S and as part of the Czech Academy of Sciences' AV21 Strategy. The study is based on Bičáková, A., and Kalíšková, K. (2019). „(Un)intended effects of parental leave policies: Evidence from the Czech Republic." Labour Economics, 61, 101783.

- The reform that came into force on 1st January 2008 partially reverted the previous changes. It did so by introducing the possibility of claiming the full parental allowance benefit over a period of less than four years. This reform had the opposite effect on mothers of three- to five-year-olds than the reform of 1995 had had, but to a lesser extent, primarily because not every mother was eligible for this shorter period of support. Insufficient availability of institutional childcare for children under four years of age was also an apparent limiting factor.
- Our findings highlight how important it is to take a broader view when considering family leave policies. Specifically, it is crucial to monitor the impact policy measures have not only on the duration of parental allowance claims, but also on the total time during which parents of young children (primarily mothers) are absent from the labour market. In particular, it is important to observe how much of the overall effect on women's employment can be explained by intentional changes in the length of paid parental leave and how much of it is caused by subsequent involuntary unemployment.
- Reforms to family leave policies that lead to parents being absent from the labour market for longer period should be accompanied by an effective job protection guarantee. Further measures are also needed that would: **(i)** enable parents to maintain their human capital, i.e. their professional knowledge and skills and **(ii)** ease their return to work. The first of these could be achieved for example through the provision of more affordable, high quality training and requalification courses and further education. The second can be achieved through support for flexible working hours and high quality, local, affordable institutional care for children of pre-school age, which accept new children during the school year, not only in September.

1. Úvod

V České republice se znovu rozhořela debata o některých nástrojích rodinné politiky, konkrétně o výši rodičovského příspěvku[3] a státní podpoře pro zařízení péče o děti mladší tří let, tzv. dětských skupinách. Tyto nástroje rodinné politiky mají přímý vliv na rozhodování (většinou) matek o délce pobytu doma s dítětem a o načasování návratu do zaměstnání. Do rozhodování matek vstupuje mnoho dalších faktorů. V této krátké studii shrnujeme výzkum z roku 2019 (Bičáková a Kalíšková, 2019), který využívá dvou reforem rodičovského příspěvku v České republice k identifikaci vlivu maximální délky pobírání rodičovského příspěvku na míru ekonomické aktivity a míru nezaměstnanosti žen v období, kdy mají děti ve věku tří až pěti let.

Česká republika patří k zemím s velkými rozdíly v míře nezaměstnanosti mužů a žen, v letech 2008–2012 měla druhý největší rozdíl v nezaměstnanosti žen a mužů v Evropě, viz **Graf 1**.

Graf 1: Rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti mužů a žen v letech 2008–2012
(v procentních bodech)

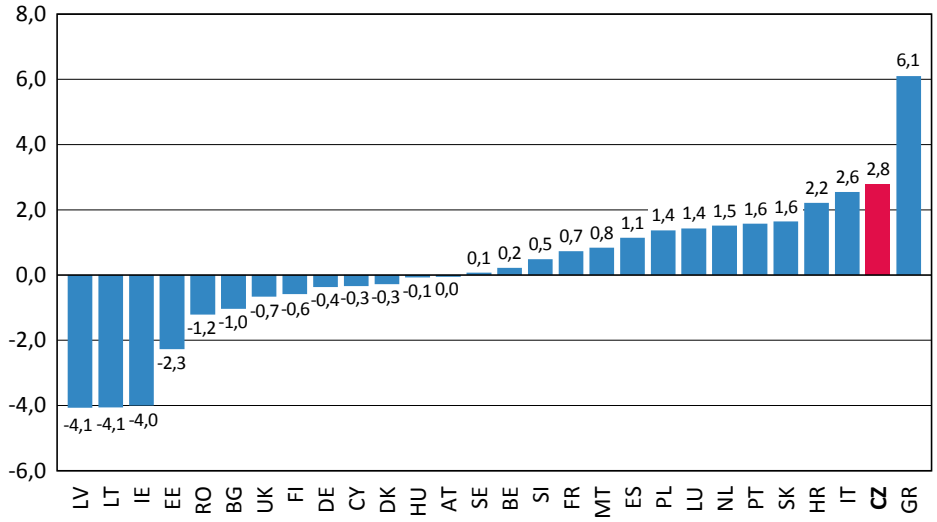

Poznámka: Graf zobrazuje průměrné rozdíly v míře nezaměstnanosti mužů a žen ve věku 25–54 let v letech 2008–2012 v zemích Evropské unie.
Zdroj: Eurostat
https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsq_urgan&lang=en

[3] Veřejné politiky zaměřené na rodiče starající se o malé děti mají ve většině zemí dvojí cíl: ochranu pracovního místa a kompenzaci ušlých výdělků. Ochrana pracovního místa je nárokové pracovní volno, které přísluší rodičům dítěte v rozsahu, o jaký požádají, v České republice však maximálně do tří let věku dítěte. Toto pracovní volno je neplacené, ve většině zemí je ale doplněno pobíráním příspěvku, který rodičům kompenzuje ušlé příjmy – tím je v České republice tzv. rodičovský příspěvek. Ve většině zemí je pak délka ochrany pracovního místa a délka pobírání příspěvku shodná (ne však v České republice, proto je nutné tyto dva pojmy oddělovat).

Pokud se podíváme na důvody těchto rozdílů v riziku nezaměstnanosti mezi ženami a muži v České republice, zdá se, že hlavní příčinou jsou zhoršené podmínky trhu práce pro ženy s dětmi.

Zatímco míry nezaměstnanosti bezdětných mužů a žen se v České republice téměř neliší, riziko nezaměstnanosti u žen s dětmi je podstatně vyšší než u mužů s dětmi. Nejvýraznější rozdíl je právě ve skupině žen a mužů s dětmi ve věku 4–6 let. V ní je téměř 11 % žen nezaměstnaných, kdežto mužů jen 2,8 % (Bičáková a Kalíšková, 2015).

Přestože například v anglosaských zemích rozdíl v celkové míře nezaměstnanosti mužů a žen (bez ohledu na to, zda mají děti) téměř vymizel, v mnoha zemích kontinentální Evropy je celková nezaměstnanost žen výrazně vyšší než nezaměstnanost mužů. Příčinou je zřejmě z velké části právě mateřství a jeho dopad na pracovní uplatnění žen. **Graf 2** ilustruje vztah mezi rozdíly v mírách nezaměstnanosti žen a mužů a délkou placené rodičovské dovolené (tj. maximální délkou státní finanční podpory spojené s rodičovstvím).

Graf 2: Vztah mezi délkou placené rodičovské dovolené a genderovými rozdíly v nezaměstnanosti

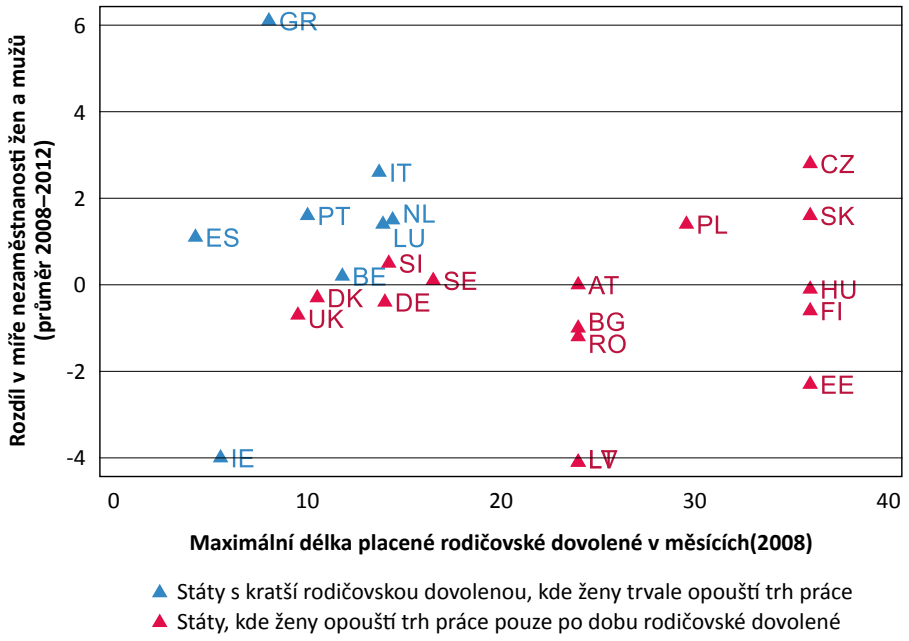

Zdroj: Eurostat, výroční zprávy Mezinárodní asociace rodičovských politik a výroční zprávy mikrosimulačního modelu EUROMOD [4]

[4] Eurostat, (https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsq_urgan&lang=en), výroční zprávy Mezinárodní asociace rodičovských politik (http://www.leavenetwork.org/archive_2005_2009/annual_reviews/), výroční zprávy mikrosimulačního modelu EUROMOD (https://www.iser.essex.ac.uk/euromod/using-euromod/country-reports)

Graf 2 ukazuje dvě skupiny zemí:

I. V modře označených zemích ženy po narození prvního dítěte běžně opouští pracovní trh víceméně natrvalo (jedná se především o země jižní Evropy a Beneluxu). V těchto zemích častěji přetrvává tradiční rozdělení rolí mužů a žen v domácnosti a rodinné politiky nejsou příliš štědré. Placená rodičovská dovolená je relativně krátká, ale ženy přesto zůstávají mimo pracovní trh na velmi dlouhou dobu (někdy nastálo). Mezi nezaměstnaností a délkou placené rodičovské v této skupině zemí není žádný vztah.

II. V červeně označených zemích je přerušení pracovní aktivity v souvislosti s mateřstvím zpravidla dočasné. [5] Velká část žen zůstává mimo trh práce právě po dobu placené rodičovské dovolené, takže délka přerušení kariéry úzce souvisí s délkou rodičovské. V této skupině je delší placená rodičovská dovolená spojena s většími rozdíly v nezaměstnanosti žen a mužů.

V této studii ukazujeme, že možnost delšího pobírání rodičovského příspěvku, díky které ženy zůstávají s dětmi doma déle, skutečně zvyšuje u těchto žen po návratu na trh práce riziko nezaměstnanosti. Důvodů, proč může déle trvající placená rodičovská dovolená zvyšovat míru nezaměstnanosti žen, jak naznačují modré body v **Grafu 2**, je několik. Dlouhá absence žen na trhu práce může mít negativní vliv na jejich produktivitu a poptávku zaměstnavatelů. K tomu dochází zejména v zemích, kde je v rámci rodičovské dovolené nízká, nebo nefunkční ochrana pracovních míst, případně kde ochrana končí dříve, než končí pobírání příspěvku. V důsledku toho roste pravděpodobnost, že žena přijde o své původní zaměstnání. Očekávání dlouhého přerušení pracovního procesu z důvodu mateřství může také vést k silnější diskriminaci mladých žen ze strany zaměstnavatelů a snižovat i motivaci žen samotných více investovat do vlastního lidského kapitálu (Das a Polachek, 2015).

V dosavadních výzkumech byl většinou zkoumán vztah mezi nastavením rodinné politiky a mírou zaměstnanosti žen s malými dětmi. Podrobný přehled této literatury nabízí Olivetti a Petrongolo, 2017 nebo Rossin-Slater, 2018. V českém prostředí se otázce vlivu placené rodičovské dovolené na zaměstnanost a kariéru žen věnovala Alžběta Mullerová a Barbara Pertold-Gebicka (Mullerova, 2016 a 2017; Pertold-Gebicka, 2019).

[5] Bližší informace o tomto rozdělení naleznete ve studii Bičáková (2016).

V naší studii ukazujeme, že sledování dopadů rodinné politiky na míru zaměstnanosti žen v sobě skrývá dva různé vlivy na ženy s malými dětmi:

- vliv na jejich rozhodování o ekonomické aktivitě;
- vliv na pravděpodobnost, že při vstupu na trh práce budou nezaměstnané.

Zatímco ovlivnění délky trvání ekonomické neaktivity (pobytu doma s dítětem) prostřednictvím nároku na rodičovský příspěvek je přímým cílem rodinné politiky, vliv na následnou neaktivitu či na míru nezaměstnanosti žen s malými dětmi je jejím nezamýšleným, a často neuvědomělým důsledkem.

Mírou nezaměstnanosti po skončení rodičovské dovolené se doposud zabývaly pouze dva výzkumy. První (Lalive a kol., 2014) konstatuje, že placená rodičovská dovolená snižuje nezaměstnanost žen s dětmi do věku tří let. Druhý výzkum (Das a Polachek, 2015) zkoumá data o nezaměstnanosti všech mladých žen bez ohledu na to, zda mají děti, a dochází k závěru, že placená rodičovská dovolená zvyšuje míru i délku trvání nezaměstnanosti mladých žen.

Další z přínosů naší studie spočívá ve zkoumání již zmíněného specifického rysu české rodinné politiky, kdy je maximální délka placené rodičovské dovolené (v tomto případě tedy doba čerpání rodičovského příspěvku) delší než doba, po kterou je ženě garantován návrat do zaměstnání. Tato skutečnost nám umožňuje identifikovat relativní důležitost těchto dvou nástrojů rodinné politiky v rozhodování žen.

Vliv rodinné politiky na rozhodování žen o délce ekonomické neaktivity a na míru jejich nezaměstnanosti po návratu na trh práce zkoumáme za využití individuálních dat o ekonomické aktivitě žen v období, kdy proběhly dvě zásadní reformy délky čerpání rodičovského příspěvku v České republice, v roce 1995 a 2008. Vycházíme z teoretického modelu volby délky trvání rodičovské dovolené (Klerman a Leibowitz, 1999), rozšířeného o možnost, že ženy budou po skončení rodičovské dovolené nezaměstnané. K odhadování dopadu reforem využíváme metodu *rozdílu v rozdílech* porovnávající ekonomický status matek dětí zasažených a nezasažených reformami.

V následujících kapitolách postupně představujeme situaci v České republice, reformy délky čerpání rodičovského příspěvku, teoretický model a empirickou strategii kvantifikace dopadů, naše zjištění a klíčové závěry výzkumu.

2. Rodinná politika v České republice a reformy rodičovského příspěvku v letech 1995 a 2008

V České republice je markantní rozdíl mezi mírou participace žen na trhu práce, která je tradičně vysoká, a velmi nízkou mírou zaměstnanosti žen s dětmi mladšími tří let. Česká republika patří spolu s Maďarskem a Slovenskem v evropském kontextu k zemím s největším dopadem mateřství na míru zaměstnanosti. Tento dopad je sice jen dočasný, jelikož většina českých žen se po čase stráveném doma s dětmi zase na trh práce vrací, nicméně je právě o to silnější, že po dlouhodobé absenci na trhu práce bezprostředně čelí ženy zvýšenému riziku nezaměstnanosti (Bičáková, 2016). Mezi matkami, které mají děti ve věku 2–5 let, se jich více než polovina vrací na trh práce jako nezaměstnaná.[6]

Opatření rodinné politiky v České republice ve vztahu k rodičovství zahrnují ochranu pracovního místa, peněžitou pomoc v mateřství a rodičovský příspěvek. Zatímco míra ochrany pracovního místa, která trvá do třetích narozenin dítěte, a nastavení peněžité pomoci v mateřství se od zavedení v roce 1990 nijak výrazně nezměnily[7], rodičovský příspěvek prošel několika změnami. Dvě zásadní reformy v letech 1995 a 2008, které měnily nastavení možné doby čerpání rodičovského příspěvku, využíváme pro identifikaci dopadů placené rodičovské dovolené na ekonomickou aktivitu a nezaměstnanost žen.

Reformou zavedenou 1. října 1995 byla prodloužena doba maximálního čerpání rodičovského příspěvku ze 3 na 4 roky. Došlo tak k situaci, kdy je možné pobírat rodičovský příspěvek na domácí péči o dítě o rok déle, než je doba, po kterou má rodič zajištěnou ochranu pracovního místa. Reforma se týkala nejen dětí narozených po 1. říjnu 1995, ale všech, kterým bylo v době reformy méně než 3 roky.

Reforma zavedená od 1. ledna roku 2008 předchozí změnu částečně zvrátila zavedením možnosti volby individuální délky čerpání stejné celkové částky rodičovského příspěvku, nejméně však do 2 a nejdéle do 4 let věku dítěte. Měsíční výše příspěvku se tedy lišila podle délky čerpání a v součtu byla finanční podpora pro všechny varianty čerpání zhruba stejná. Ne všichni rodiče měli ale nárok volit všechny varianty (rodiče bez předchozí pracovní zkušenosti měli stále nárok pouze na čtyřletou variantu a dvouletá varianta byla omezena jen pro rodiče s dostatečně vysokými předchozími příjmy). Reforma také mírně navýšila

[6] Založeno na statistikách Výběrového šetření pracovních sil 2011-2014, ČSÚ.

[7] Peněžitá podpora v mateřství se vypočítává jako procentuální část výdělků a je vyplácena po dobu 28 týdnů (tato doba se počítá od 6-8 týdnů před plánovaným datem porodu). Mechanismus výpočtu peněžité podpory v mateřství, ani doba vyplácení se zásadně neměnily. V závislosti na růstu mezd se měnily jen absolutní částky podpory.

celkovou částku rodičovského příspěvku na jedno dítě. Změny jsou schematicky znázorněny na následujícím obrázku.

Graf 3: Změny ve výši rodičovského příspěvku na měsíc v letech 1990–2014

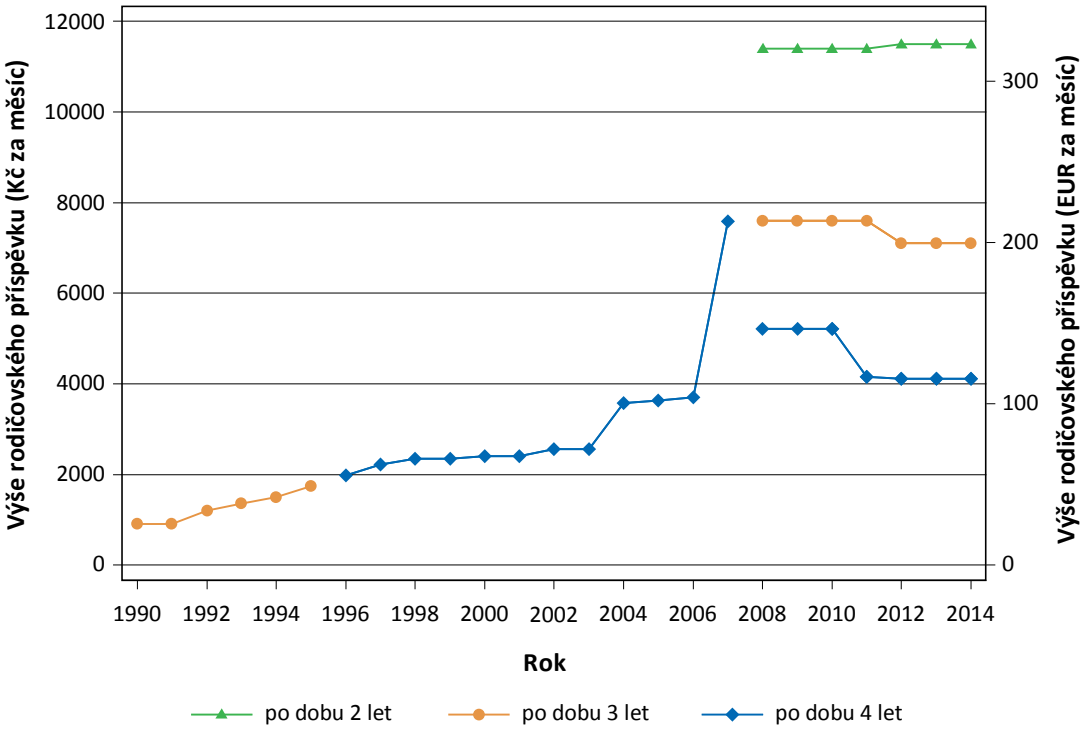

Pozn.: Graf znázorňuje průměrnou měsíční výši rodičovského příspěvku pro nejdelší možnou dobu pobírání tohoto příspěvku. Částky v eurech na pravé ose odpovídají směnnému kurzu CZK/EUR v roce 2000.

Podmínkou čerpání rodičovského příspěvku je celodenní péče o dítě, které může navštěvovat zařízení institucionální péče o děti jen po omezený počet hodin. Do roku 2012 (tedy ve sledovaném období) byl počet hodin v institucionální péči omezen pro děti všech věkových kategorií, což rodičům prakticky znemožňovalo pobírat rodičovský příspěvek a současně pracovat.[8] Dnes omezení platí již jen pro děti mladší dvou let.

[8] Nabídka částečných a flexibilních úvazků je v České republice velmi nízká a péče o děti jinou než institucionální formou (např. chůvy) není příliš rozšířená. Do roku 2004 také rodiče pobírající rodičovský příspěvek nesměli překročit maximální strop na příjmy ze zaměstnání a podnikání. V roce 2004 činil tento strop 3 480 Kč měsíčně, tedy asi pětinu průměrné mzdy.

3. Teorie, metoda a data

Ženy s malými dětmi stojí před volbou, zda zůstat s dítětem doma, nebo zda se vrátit do zaměstnání. Volba každé ženy závisí na jejích preferencích, schopnostech, postavení a situaci na trhu práce a na nastavení rodinné politiky, která svými opatřeními do rozhodování žen vstupuje. Náš teoretický přístup je založen na rozšířeném modelu volby trvání placené rodičovské dovolené (Klerman a Leibowith, 1999), ve kterém se žena rozhoduje podle hodnoty, kterou přisuzuje třem různým stavům – zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické neaktivitě. Každý z těchto stavů s sebou nese určitý užitek a spojené náklady.

Pokud je žena zaměstnaná, získává příjem z práce, ale stráví méně času doma s dítětem. S tím jsou spojené pravidelné náklady na zajištění péče o dítě, ale i větší jednorázové náklady spojené se vstupem na trh práce (hledání péče o dítě, učení se novým technologiím apod.). Předpokládáme, že s delší dobou pobytu na rodičovské dovolené se snižuje kvalita práce, do které může žena nastoupit, a zvyšuje se pravděpodobnost, že o práci přijde a bude nezaměstnaná.

Pokud je žena nezaměstnaná, dostává po určitou dobu dávky v nezaměstnanosti, může trávit více času s dítětem, ale musí věnovat nějaký čas také hledání práce. Pravděpodobnost, že práci nalezne, je tím menší, čím delší čas strávila na rodičovské dovolené.

Pokud se žena rozhodne být ekonomicky neaktivní, může trávit veškerý čas s dítětem a nenese žádné další spojené náklady. Existuje zde určitá pravděpodobnost, že žena začne pracovat, i když si práci nehledá, ale tato pravděpodobnost je nižší než v případě nezaměstnané ženy.

Rodinná politika, v našem případě především výše a délka poskytování rodičovského příspěvku a doba ochrany pracovního místa, ovlivňuje hodnotu, kterou ženě přináší pobyt doma s dítětem, a tím také rozhodování žen jakou cestu zvolit.

Očekávané dopady reformy roku 1995

Reformou v roce 1995 bylo poskytování rodičovského příspěvku prodlouženo až do čtvrtých narozenin dítěte. Přitom doba ochrany pracovního místa zůstala stejná, o rok kratší. Toto opatření usnadnilo možnost zůstat doma s dítětem do jeho čtvrtých

narozenin, zhoršilo ale situaci žen po skončení rodičovské dovolené kvůli vypršení ochrany pracovního místa a delší absence na trhu práce. Na druhou stranu ale zvýšení celkové částky rodičovského příspěvku (díky dodatečnému roku jeho pobírání) mohlo pomoci ženám, které by před reformou zůstaly doma s dítětem déle než 4 roky, snáze překlenout jednorázové náklady spojené s návratem na pracovní trh.

Shrnutí toho, jaký vliv mohla reforma mít na ženy s dětmi ve věku 3–5 let, poskytuje následující tabulka.

Tabulka 1: Hypotetický dopad reformy rodičovského příspěvku roku 1995

Věk nejmladšího dítěte	Dopad na pravděpodobnost, že matka bude	
	Ekonomicky neaktivní	Nezaměstnaná
3 roky	+	-
4 roky	+/-	+/-
5 let	+/-	+/-

Ženy s dětmi ve věku do tří let byly reformou motivovány zůstat doma s dítětem. Díky reformě by se tedy měl zvýšit podíl ekonomicky neaktivních žen a snížit počet nezaměstnaných žen, které místo aby usilovaly o nalezení zaměstnání, dál čerpají rodičovský příspěvek a zůstávají doma.

Dopad reformy na ženy s dětmi ve věku 4–5 let může být protichůdný. Zvýšení příjmů z rodičovského příspěvku až do čtvrtých narozenin dítěte může některé ženy motivovat k prodloužení pobytu doma s dítětem i po dovršení 4 (5) let. Na druhou stranu ale navýšení příjmu může pomoci ženám s nedostatečnými finančními zdroji překlenout jednorázové náklady vstupu na trh práce a ty se tak na trh práce mohou vrátit dřív než před reformou. Reformou může být protichůdným způsobem ovlivňována i míra nezaměstnanosti žen s dětmi ve věku 4–5 let. Prodloužením doby strávené doma se zvyšuje pravděpodobnost, že budou později tyto ženy nezaměstnané. Nezaměstnanost mohou zvyšovat i ty ženy, které se vrátí díky snazšímu překonání bariéry vstupu na pracovní trh dříve a nemohou najít práci. Na druhou stranu ale ženy, které se rozhodly zůstat i se čtyřletými a pětiletými dětmi doma místo návratu na trh práce, kde by mohly být nezaměstnané, budou míru nezaměstnanosti snižovat.

Očekávané dopady reformy roku 2008

Reforma roku 2008 částečně zvrátila prodloužení doby čerpání rodičovského příspěvku, ke kterému došlo v roce 1995, a umožnila rodičům čerpat finanční podporu po dobu 2, 3 nebo 4 let při zachování téměř stejné celkové částky. Možnost vyčerpat příspěvek rychleji výrazně snížila hodnotu varianty zůstat doma s dítětem 4 roky ve srovnání s kratšími variantami. Celková částka příspěvku se také mírně zvýšila, ale její nárůst nebyl veliký a dopady tohoto navýšení celkové částky na neaktivitu žen nejsou jednoznačné.[9]

Lze předpokládat, že ačkoli před reformou roku 2008 bylo nejčastější volbou žen zůstat doma s dítětem 4 roky (tuto možnost volilo 41 % žen), po reformě budou ženy častěji volit variantu vyčerpání rodičovského příspěvku během tří let a následného návratu do zaměstnání. Vzhledem k tomu, že ženy s tříletými dětmi budou častěji ekonomicky aktivní, vzroste i míra jejich nezaměstnanosti (předpokládáme, že se některé z nich vrátí na pracovní trh jako nezaměstnané).

Stejně jako v předchozím případě je i v případě reformy v roce 2008 předpokládaný dopad na matky čtyř a pětiletých dětí nejistý. Kratší doba ekonomické neaktivity zvýší míru nezaměstnanosti žen, které místo čerpání rodičovského příspěvku doma s dítětem vstoupí na trh práce dříve jako nezaměstnané. Na druhou stranu se riziko nezaměstnanosti naopak snižuje, protože nedochází k tak dlouhému přerušení pracovní kariéry. Mírné navýšení celkového příspěvku může navíc opět vést jak ke zkrácení doby ekonomické neaktivity, tak jejímu prodloužení, podle toho, které faktory v rozhodování ženy převáží.

Tabulka 2: Hypotetický dopad reformy rodičovského příspěvku roku 2008

Věk nejmladšího dítěte	Dopad na pravděpodobnost, že matka bude	
	Ekonomicky neaktivní	Nezaměstnaná
3 roky	-	+
4 roky	+/-	+/-
5 let	+/-	+/-

[9] Celková vyšší částka rodičovského příspěvku mohla některé ženy motivovat k tomu, aby zůstaly mimo trh práce déle. Na druhou stranu mohla ale některým ženám umožnit dřívější návrat na trh práce, neboť jim pokryla fixní náklady na vstup na trh práce.

Data a metoda měření dopadu

Dopady obou reforem délky čerpání rodičovského příspěvku na ekonomickou aktivitu a nezaměstnanost žen s dětmi ve věku 3–5 let byly měřeny metodou rozdílu v rozdílech. V prvé řadě porovnáváme postavení na trhu práce u žen, které ještě hodnocená reforma nezasáhla, a postavení na trhu práce u žen, které již byly reformou ovlivněny. Abychom byli schopni odlišit vliv zmíněných reforem od vlivu dalších faktorů, porovnáváme rozdíl mezi ženami těsně zasaženými a těsně nezasaženými reformou s rozdílem u žen se staršími dětmi pozorovaných ve stejném časovém období.

V případě reformy v roce 1995 srovnáváme matky dětí, které dosáhly věku 3 let před zavedením čtyřleté rodičovské dovolené (tyto ženy ukončily čerpání rodičovského příspěvku ještě před reformou a jsou tedy reformou ještě nedotčené) a matky dětí, které dovršily tři roky až po zavedení čtyřletého čerpání rodičovského příspěvku (reformou dotčená skupina). Tyto ženy pak sledujeme i v letech, kdy jejich děti dosáhly 4 a 5 let. K odstranění vlivu změn dalších faktorů a trendů, které v období okolo přijetí reformy nastaly, využíváme kontrolní skupinu žen, které ve stejném období před a po reformě měly nejmladší děti ve věku pěti let a reforma samotná se jich tak nijak nedotkla.

Stejný přístup jsme použili pro sledování dopadů reformy roku 2008. Zde porovnáváme ekonomickou aktivitu a nezaměstnanost posledních kohort žen, kterých se reforma nedotkla s prvními kohortami žen, které měly možnost vyčerpat stejný celkový objem rodičovského příspěvku během 3 místo 4 let. Ačkoli si část žen v našem vzorku zvolila i dvouletou variantu čerpání, tato volba nebyla příliš častá (6 % žen). Soustředíme se proto na rozhodování žen mezi čtyřletou a tříletou variantou. Kontrolní skupinu, stejně jako v předchozím případě, tvoří matky dětí, které v době zavedení reformy dosáhly věku pěti let. Obě skupiny poté rovněž sledujeme po dobu dvou let, tedy v době, kdy tříleté děti dosáhly věku 4 a 5 let a děti v kontrolní skupině věku 6 a 7 let.

Námi zvolené kontrolní skupiny splňují všechny předpoklady nutné k tomu, abychom mohli metodu *rozdílu v rozdílech* využít.[10] K analýze jsme použili individuální data z Výběrového šetření pracovních sil Českého statistického úřadu v letech 1994–1999 a 2008–2013. Ve zkoumaném vzorku byly ženy ve věku 25–55 let s alespoň jedním dítětem, jejichž nejmladšímu dítěti byly 3, 4 nebo 5 let.

[10] Diskuse k předpokladům metody je obsažena v původním článku (Bičáková a Kalíšková, 2019).

4. Zjištění

Reformy poskytování rodičovského příspěvku let 1995 a 2008 ovlivnily rozhodnutí žen s malými dětmi kdy se znovu vrátit na pracovní trh a jejich následnou míru nezaměstnanosti. Níže prezentujeme nejprve odhad vlivu změn v délce čerpání rodičovského příspěvku na podíl žen, které nejsou zaměstnané. Poté dělíme celkový vliv na dvě části: **(i)** dopad na podíl žen ekonomicky neaktivních a **(ii)** podíl žen nezaměstnaných. K upřesnění rozdělení žen podle jejich situace z hlediska trhu práce slouží následující obrázek.

Graf 4: Rozdělení žen s dětmi podle jejich ekonomické aktivity

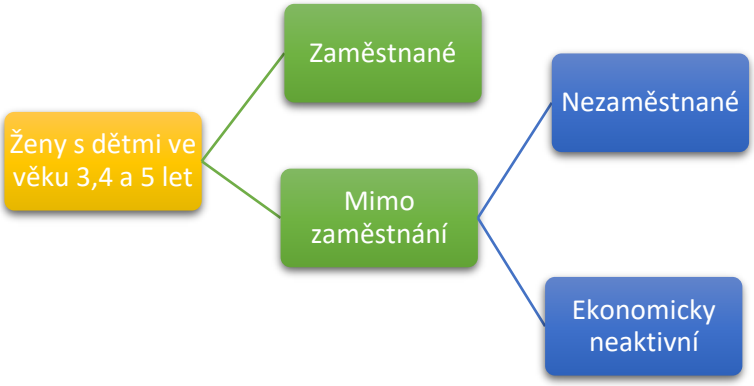

Dopad reforem rodičovské dovolené na podíl žen mimo zaměstnání

Dopad reformy roku 1995, která prodloužila dobu poskytování rodičovského příspěvku ze 3 na 4 roky, na pravděpodobnost, že ženy s nejmladším dítětem ve věku tří let nebudou zaměstnané, byl obrovský. Podíl žen bez zaměstnání mezi matkami tříletých dětí stoupl o celých 27 procentních bodů. U matek čtyřletých dětí tento podíl vzrostl už jen o 8,3 procentního bodu a zdá se, že vliv reformy zcela vymizel v době, kdy děti dovršily pěti let. Reforma v roce 2008 měla opačný vliv, ale menšího rozsahu. Podíl žen s tříletými dětmi mimo zaměstnání klesl o 18,8 procentních bodů, tedy o zhruba dvě třetiny velikosti vlivu reformy z roku 1995. Podíl matek čtyřletých dětí mimo zaměstnání se snížil o 7,5 procentních bodů.

Velikost vlivu reformy roku 2008 je menší než vliv reformy z roku 1995 ze dvou důvodů. Zaprvé na kratší varianty čerpání rodičovského příspěvku nedosáhly všechny ženy (nárok byl podmíněn předchozím zaměstnáním a výší příjmu), zadruhé zde působí limitující

faktor dostupnosti předškolní péče, která je zejména v některých krajích podstatně méně přístupná pro tříleté než čtyřleté děti.

Dopady reforem délky čerpání rodičovského příspěvku na podíl žen mimo zaměstnání jsou shrnuty v **Tabulce 3**.

Tabulka 3: Dopad změn v délce čerpání rodičovského příspěvku na podíl žen mimo zaměstnání

	Ženy s nejmladším dítětem ve věku		
	3 roky	4 roky	5 let
Změna **po reformě roku 1995** [v procentních bodech]	+27 p.b. ***	+8,3 p.b. ***	-0,6 p.b.
Změna **po reformě roku 2008** [v procentních bodech]	-18,8 p.b. ***	-7,5 p.b. ***	+1 p.b.

Pozn.: V tabulce jsou výsledky signifikantní na 1% hladině významnosti označeny třemi hvězdičkami, na 5% hladině významnosti označeny dvěma hvězdičkami a na 10% hladině významnosti jednou hvězdičkou.

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil (1994–1999, 2008–2013), vlastní výpočty.

Dopad reforem na matky dětí ve věku tří let byl (v souladu s cílem těchto reforem) výsledkem jejich volby mezi ekonomickou aktivitou a pobytem doma s dítětem. Interpretace změn, které nastaly u matek, jejichž děti už dovršily čtvrtý rok, je ale méně přímočará. Zvýšení podílu žen mimo zaměstnání může být způsobeno buď zvýšením počtu těch, které se rozhodly zůstat ekonomicky neaktivní i po dočerpání rodičovského příspěvku, nebo vyšším počtem žen, které jsou kvůli delšímu čerpání příspěvku, a tudíž pozdějšímu návratu na pracovní trh, nezaměstnané. Tyto dva rozdílné dopady jsou analyzovány níže.

Dopad reforem rodičovského příspěvku na ekonomickou neaktivitu a nezaměstnanost žen s malými dětmi

Analýza dopadů reformy z roku 1995 na skupinu žen ekonomicky neaktivních a žen nezaměstnaných ukazuje, že výrazné zvýšení podílu žen s dětmi ve věku tří let, které nejsou zaměstnané, byl způsoben ještě dramatičtějším nárůstem žen ekonomicky neaktivních a zároveň úbytkem žen nezaměstnaných. Prodloužení délky čerpání rodičovského příspěvku v roce 1995 způsobilo nárůst podílu ekonomicky neaktivních žen

o závratných 37,7 procentních bodů. Tyto ženy by byly v době před reformou buď zaměstnané, nebo nezaměstnané, po zavedení reformy se rozhodly čerpat rodičovský příspěvek a zůstat s dítětem doma i ve čtvrtém roce jeho života. Díky reformě se míra nezaměstnanosti mezi ženami s nejmladším dítětem ve věku tří let snížila o 10 procentních bodů.

Tyto výsledky svědčí o tom, že je třeba se při hodnocení dopadů změn v rodinné politice dívat nejen na dopady na podíl žen mimo zaměstnání, ale rozdělit tento dopad mezi ženy, které by před reformou po dočerpání rodičovského příspěvku ve třech letech dítěte pracovaly, a ženy, které by byly nezaměstnané.

Sledování dopadů na ekonomickou neaktivitu a míru nezaměstnanosti odděleně nám dává i odpověď na otázku, čím je dáno snížení počtu zaměstnaných žen s dětmi ve věku čtyř let, tedy po dočerpání čtyřletého rodičovského příspěvku. Výsledky ukazují, že zvýšení počtu žen mimo zaměstnání bylo dané z větší míry jejich vyšší nezaměstnaností po delší absenci na trhu práce (nezaměstnanost stoupla o 6 procentních bodů) a jen z menší míry jejich rozhodnutím zůstat doma s dítětem i po jeho čtvrtých narozeninách (míra ekonomické neaktivity vzrostla jen o 2,3 procentního bodu).

Tabulka 4: Dopad reformy roku 1995 na podíl žen ekonomicky neaktivních a nezaměstnaných

	Ženy s nejmladším dítětem ve věku		
	3 roky	4 roky	5 let
Změna podílu **ekonomicky neaktivních** žen [v procentních bodech]	+37,7 p.b. ***	+2,3 p.b. *	-5 p.b. ***
Změna podílu **nezaměstnaných** žen [v procentních bodech]	-10,8 p.b. ***	+6 p.b. ***	+4,4 p.b. ***

Pozn.: V tabulce jsou výsledky signifikantní na 1% hladině významnosti označeny třemi hvězdičkami, na 5% hladině významnosti označeny dvěma hvězdičkami a na 10% hladině významnosti jednou hvězdičkou.

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil (1994–1999), vlastní výpočty.

Rozlišení dopadů na ekonomickou neaktivitu a nezaměstnanost je ještě důležitější při hodnocení dopadu reforem na matky s nejmladšími dětmi ve věku 5 let. Na základě analýzy dopadů reforem na podíl zaměstnaných žen se mohlo zdát, že dopad reforem je nevýznamný a matky pětiletých dětí už nejsou změnami v délce čerpání

rodičovského příspěvku nijak ovlivněny. Ve skutečnosti ale v této skupině žen došlo v důsledku reformy v roce 1995 ke snížení počtu ekonomicky neaktivních žen a zvýšení počtu nezaměstnaných, a to v téměř stejném rozsahu – okolo 5 procentních bodů. Část žen, které v době před reformou zůstávaly ekonomicky neaktivní i v pátém roce života dítěte, nyní vstupuje na trh práce jako nezaměstnaná. Zdá se tedy, že dodatečný rok, po který ženy dostávají rodičovský příspěvek, skutečně pomáhá části z nich překlenout dříve jednorázové náklady spojené s návratem na trh práce, kde ale nenacházejí zaměstnání.

Rozdělení dopadů reformy délky čerpání rodičovského příspěvku v roce 2008 na ekonomickou neaktivitu a nezaměstnanost žen znovu ukazuje, že sledování pouze dopadů na podíl zaměstnaných zastiňuje podstatně silnější behaviorální odpověď žen s malými dětmi na změny v nastavení rodinné politiky. Ačkoli podíl zaměstnaných žen stoupl po zavedení možnosti rychlejšího čerpání rodičovského příspěvku jen o 18,8 procentních bodů, matek, které se rozhodly vrátit na trh práce s dítětem ve věku tří let bylo o 23,7 procentních bodů více než před reformou. Rozdíl byl dán tím, že část žen vstoupila na trh práce jako nezaměstnaná, míra nezaměstnanosti mezi matkami tříletých dětí stoupla o 4,9 procentních bodů.

Tabulka 5. Dopad reformy rodičovského příspěvku roku 2008 na podíl žen ekonomicky neaktivních a nezaměstnaných

	Ženy s nejmladším dítětem ve věku		
	3 roky	4 roky	5 let
Změna podílu **ekonomicky neaktivních** žen [v procentních bodech]	-23,7 p.b. ***	-3,2 p.b. ***	+1,1 p.b.
Změna podílu **nezaměstnaných** žen [v procentních bodech]	+4,9 p.b. ***	-4,2 p.b. ***	-0,1 p.b.

Pozn.: V tabulce jsou výsledky signifikantní na 1% hladině významnosti označeny třemi hvězdičkami, na 5% hladině významnosti označeny dvěma hvězdičkami a na 10% hladině významnosti jednou hvězdičkou.

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil (2008–2013), vlastní výpočty.

Zvýšení podílu zaměstnaných matek dětí ve věku čtyř let bylo dáno stejnou měrou poklesem ekonomické neaktivity a snížením nezaměstnanosti. V případě reformy z roku

2008 se neprokázal vliv reformy na ekonomickou neaktivitu ani nezaměstnanost matek s pětiletými dětmi.

Dopady na ženy s vysokými a nízkými příjmy

Protože ženy s odlišnými příjmy mohou reagovat na jednotlivé nástroje rodinné politiky různým způsobem, analyzovali jsme dopad změn v délce čerpání rodičovského příspěvku odděleně pro dvě skupiny žen s vyšší a nižší úrovní dosaženého vzdělání (podle dokončeného středoškolského vzdělání s maturitou).

Na základě závěrů dosavadních výzkumů jsme očekávali, že ženy s nižšími příjmy budou citlivější na změny finančního příspěvku, zatímco pro ženy s vyššími příjmy bude hrát větší roli ochrana pracovního místa (Lalive a Zweimülleer, 2009). Vzhledem k tomu, že reformami v roce 1995 a 2008 se měnilo jen nastavení délky čerpání rodičovského příspěvku, a nikoli doba ochrany pracovního místa, měla by odezva na reformu být silnější mezi ženami s nižším vzděláním (potažmo příjmem). Překvapivě ale bylo rozhodování vzdělanějších a méně vzdělaných žen ohledně doby čerpání rodičovského příspěvku velmi podobné a i ženy s vyššími příjmy se ve více než třetině případů rozhodly v důsledku reformy z roku 1995 obětovat chráněné pracovní místo a zůstat doma s dítětem i po dosažení věku tří let.

Rozdíl v reakcích vzdělanějších a méně vzdělaných na reformu v roce 1995 pozorujeme u matek starších dětí. Vzdělané matky čtyřletých dětí častěji zůstávaly doma s dětmi i po dočerpání rodičovského příspěvku. Naopak méně vzdělané ženy, které v době před reformou zůstávaly doma s dětmi nejméně 6 let, využily vyšší příjem z rodičovského příspěvku k překlenutí nákladů nutných pro vstup na trh práce a vrátily se na pracovní trh dříve.

5. Závěry

Cílem studie bylo analyzovat dopady dvou reforem délky pobírání rodičovského příspěvku v České republice na pracovní status žen s dětmi ve věku 3–5 let. Na rozdíl od předchozích vědeckých prací jsme se nezabývali jen změnami v počtu žen s malými dětmi mimo zaměstnání, ale rozlišovali jsme i změny v míře jejich ekonomické neaktivity a míře nezaměstnanosti.

Reforma roku 1995, která prodloužila dobu pobírání rodičovského příspěvku, vedla podle očekávání k navýšení podílu žen, které zůstávají doma s dítětem alespoň čtyři roky. Oproti dosavadní literatuře (Schoönberg a Ludsteck, 2014; Lalive a kol., 2014) data z České republiky ukazují podstatně silnější dopad této reformy, zejména s ohledem na to, že spolu s dobou pobírání rodičovského příspěvku nebyla prodloužena doba ochrany pracovního místa. Možnost pobírat rodičovský příspěvek a zůstat doma s dítětem o rok déle i za cenu ztráty ochrany pracovního místa využily téměř ve stejné míře ženy s nižším i vyšším vzděláním. Zdá se, že ženy v České republice do značné míry souzněly se sociální normou (a doprovodnou mediální kampaní), která v devadesátých letech prosazovala matku jako nejvhodnějšího pečovatele o dítě v prvních čtyřech letech jeho života. Rozdíl v reakcích na reformy pozorujeme až u matek starších dětí, kdy dodatečný příjem ze zvýšení rodičovského příspěvku využily vzdělanější matky k delšímu pobytu s dětmi doma, zatímco méně vzdělané ženy ho využily ke snadnějšímu překlenutí nákladů nutných pro vstup na trh práce a vrátily se na pracovní trh dříve. Rozdílná síla vlivu rodinné politiky na rozhodování žen v naší studii a předchozím výzkumu z jiných zemí ukazuje, že podobná opatření rodinné politiky mohou mít velmi odlišné dopady v prostředí různých společenských a kulturních norem.

Kromě dopadu reforem rodičovského příspěvku na ekonomickou neaktivitu žen, měly reformy i nezamýšlený vliv na nezaměstnanost žen po návratu na trh práce. Protože mnoho žen prodloužilo dobu ekonomické neaktivity až do čtvrtých narozenin dítěte, klesla míra nezaměstnanosti mezi matkami tříletých dětí o téměř 11 procentních bodů. Ženy se ale následně vracely po dočerpání rodičovského příspěvku na trh práce po delší pracovní nepřítomnosti a po uplynutí doby ochrany pracovního místa, a čelily tak vyšší pravděpodobnosti nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti mezi matkami čtyř a pětiletých dětí vzrostla po reformě roku 1995 o 6,0 a 4,4 procentních bodů. Reforma roku 2008 do určité míry zvrátila změny způsobené předchozí reformou, dopady ale byly slabší, protože nárok na kratší variantu čerpání rodičovského příspěvku měla jen část žen.

Vliv změn v nastavení rodičovské dovolené na ekonomickou neaktivitu žen, míru nezaměstnanosti a potažmo i příjmovou úroveň žen s malými dětmi po návratu do zaměstnání je natolik zásadní, že by měl být vždy brán při hodnocení dopadů zamýšlených regulací v úvahu. V této studii poskytujeme možný odhad velikosti dopadů změn rodičovského příspěvku na ekonomickou neaktivitu a nezaměstnanost žen, kterou je možné při kvantifikaci dopadů rodinných politik v České republice využít. Státní rodinná politika, která motivuje matky zůstávat s dětmi po narození déle doma, by se měla snažit předcházet nežádoucím dopadům na míru nezaměstnanosti žen. Opatření vedoucí k delší absenci na trhu práce by měla být doprovázena efektivní ochranou pracovních míst a dalšími opatřeními, umožňujícími ženám zachovat si svůj lidský kapitál (jako například školení a rekvalifikace) a usnadňujícími návrat do zaměstnání (například podpora flexibilních pracovních úvazků nebo institucionalizovaná péče o děti).

6. Reference

Bičáková, A. (2016) „Gender unemployment gaps in the EU: blame the family“, IZA J. Eur. Labor Stud. 5(1), 22.

Bičáková, A., Kalíšková, K. (2015). „Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce“, IDEA studie 8/2015. https://idea.cerge-ei.cz/studies/2015-10-od-materstvi-k-nezamestnanosti-postaveni-zen-s-malymi-detmi-na-trhu-prace

Bičáková, A., Kalíšková, K. (2019) „(Un)intended effects of parental leave policies: Evidence from the Czech Republic“, Labour Economics 61, 101747

Das, T., Polachek, S. (2015) „Unanticipated effects of California´s paid family leave program“, Contemporary Economic Policy 33(4), 619-635.

Klerman, J., Leibowitz, A., 1999. „Job continuity among new mothers“, Demography 36(2), 145-155.

Lalive, R., Schlosser, A., Steinhauer, A., Zweimüller, J. (2014) „Parental leave and mothers´ careers: the relative importance of job protection and cash benefits“, R. Econ. Stud. 81(1), 219-265. doi:10.1093/restud/rdt028.

Lalive, R., Zweimülleer, J. (2009) „How does parental leave affect fertility and return to work? Evidence from two natural experiments“, R. Econ. Stud. 81(1), 219-265. doi:10.1093/restud/rdt028.

Münich, D., Kalíšková, K. (2012) „Češky: nevyužitý potenciál země“, Idea CERGE-EI, krátká studie 3/2012.

Olivetti, C., Petrongolo, B. (2017) „The economic consequences of family policies: lessons from a century of legislation in high-income countries“, J.Econ.Perspect. 31 (1), 205-230. Doi:10.3386/w23051

Pertold-Gebicka, B. (2019). Parental leave length and mothers’ careers: What can be inferred from occupational allocation? *Applied Economics*.

Rossin-Slater, M. (2018) „Maternity and family leave policy. In: Susan L.Averett, Laura M. Argys, S.D.H. (Ed.), The Oxford Handbook of Women and the Economy. Oxford University Press, 323-342.

Předchozí publikace IDEA

2020

Vysoké náklady nízkého vzdělání v České republice. Jana Krajčová, Daniel Münich, prosinec 2020

Grantová podpora a doktorské studium: analýza dat Grantové agentury Univerzity Karlovy. Václav Korbel, říjen 2020

Personální politické konexe a efektivnost veřejných zakázek v letech 2007–2018. Bruno Baránek, Vítězslav Titl, září 2020

Odchody do důchodu v Česku: role očekávání a zdravotního stavu v mezinárodním srovnání. Filip Pertold, Miroslava Federičová, září 2020

Penzijní spoření se státní podporou v České republice: spíš podpěra než pilíř. Jiří Šatava, srpen 2020

Platy učitelů v roce 2019: Blýská se na lepší časy? Daniel Münich, Vladimír Smolka, červenec 2020

Odkud se rekrutují výzkumníci na univerzitách? Vít Macháček, Martin Srholec, únor 2020 interaktivní aplikace česká, anglická verze studie, interaktivní aplikace anglická

2019

Dichotomie spotřebních daní: zdroj veřejných rozpočtů a nástroj snižování újmy (diskusní studie). Vladimír Novák, Michal Šoltés, prosinec 2019

Mezinárodní srovnání ředitelů škol: české administrativní inferno. Miroslava Federičová, listopad 2019

Návratnost soukromých a veřejných výdajů na podnikatelský výzkum. Petr Pleticha, říjen 2019

Dary politickým stranám a veřejné zakázky: evidence z let 2007–2014. Vítězslav Titl, Benny Geys, září 2019

Platy českých učitelů: nová naděje. Daniel Münich, Vladimír Smolka, srpen 2019

Stigma jako sebenaplňující se proroctví? Experimentální výzkum z českých věznic. Lubomír Cingl, Václav Korbel, srpen 2019

Globalization of science: Evidence from authors in academic journals by country of origin. Vít Macháček, Martin Srholec, květen 2019

Kvalita práce učitelů, vzdělanost, ekonomický růst a prosperita České republiky. Jana Krajčová, Daniel Münich, Tomáš Protivínský, květen 2019

Dopady zvyšování minimální mzdy v letech 2013–2017 na zaměstnanost a mzdy v České republice. Jakub Grossmann, Štěpán Jurajda, Vladimír Smolka, duben 2019

Zatížení školními domácími úkoly v České republice a srovnání se světem. Václav Korbel, Daniel Münich, duben 2019

Elektromobil: nejdříve do vesmíru, do Česka až po slevě. Milan Ščasný, Iva Zvěřinová, Zuzana Rajchlová, Eva Kyselá, únor 2019

A Comparison of Journal Citation Indices. Daniel Münich, Taras Hrendash, únor 2019

Dopady známek na vysvědčení na životní rozhodnutí žáků. Miroslava Federičová, únor 2019

2018

Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v roce 2017. Daniel Münich, Taras Hrendash, prosinec 2018

Které organizace mají nejcitovanější patenty? Nový pohled na hodnocení patentového výzkumu (interaktivní publikace). Oleg Sidorkin, Martin Srholec, listopad 2018

Dopady zavedení karenční doby v roce 2008 na pracovní neschopnost. Filip Pertold, říjen 2018

An International Comparison of Economic and Academic Performance of OECD Countries, interaktivní aplikace. Taras Hrendash, Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, říjen 2018

Dopady vyšších platů politiků na volby do zastupitelstev obcí. Ján Palguta, Filip Pertold, září 2018

Dopady odkládaného zrušení superhrubé mzdy. Klára Kalíšková, Michal Šoltés, září 2018

Intelektuální dovednosti českých učitelů v mezinárodním a generačním srovnání. Jana Krajčová, Daniel Münich, září 2018

Obezita v České republice: mezinárodní srovnání s využitím dat z projektu SHARE. Filip Pertold, Jiří Šatava, srpen 2018

Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2011–2015, interaktivní aplikace. Taras Hrendash, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, červenec 2018

Dopady reformy rodičovských příspěvků v roce 2008 na pracovní zařazení matek. Barbara Pertold-Gebicka, červenec 2018

Průvodce seniora: Jak neprodělat při předčasném odchodu do důchodu. Jiří Šatava, červenec 2018

Komu školka (ne)pomůže? Zkušenosti ze série reforem předškolní péče v Německu. Filip Pertold, Lucie Zapletalová, červenec 2018

Vyšší platy učitelů: sliby, sliby, sliby. Daniel Münich, Vladimír Smolka, červen 2018

Kde se nejvíce publikuje v predátorských a místních časopisech? Bibliometrická analýza trochu jinak. Vít Macháček, Martin Srholec, červen 2018

The low-skilled in the Czech Republic. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, květen 2018

Názvy firem a jejich vliv na firemní výkonnost. Jan Hanousek, Štěpán Jurajda, duben 2018

Co skrývají známky na vysvědčení? Daniel Münich, Tomáš Protivínský, leden 2018

2017

Růst disponibilních příjmů osob v letech 2005 až 2015: Kdo si polepšil? Jiří Šatava, prosinec 2017

Místní časopisy ve Scopusu. Vít Macháček, Martin Srholec, prosinec 2017

IDEA PRO VOLBY 2017. Rodinná politika v programech politických stran: přehled a rozbor. Klára Kalíšková, říjen 2017

IDEA PRO VOLBY 2017. Důchody a důchodci ve volebních programech. Filip Pertold, Jiří Šatava, září 2017

IDEA PRO VOLBY 2017. Platy učitelů ve volebních programech: přehled a rozbor. Daniel Münich, září 2017

Kdo je váš starosta: volební soutěž a charakteristiky zastupitelů v ČR. Ján Palguta, srpen 2017

Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera. Alena Bičáková, Štěpán Jurajda, Lucie Zapletalová, červenec 2017

IDEA PRO VOLBY 2017, Nízké platy učitelů: hodně drahé šetření, Interaktivní aplikace studie. Daniel Münich, červen 2017

IDEA PRO VOLBY 2017, Příjmy seniorů – práce, nástupní důchody a jejich valorizace. Jiří Šatava, červen 2017

Do direct subsidies stimulate new R&D output in firms? A comparison of IMPULS, TIP and ALFA programmes. Oleg Sidorkin, Martin Srholec, červen 2017

IDEA PRO VOLBY 2017. Podpora rodin s dětmi: daně, dávky a veřejné služby. Klára Kalíšková, květen 2017

Pod pokličkou Beallových seznamů. Vít Macháček, Martin Srholec, květen 2017

Přísnější tresty za vraždy? Vyhodnocení dopadů legislativního návrhu. Libor Dušek, březen 2017

Ženy a muži v českém výzkumu: publikační výkon, produktivita, spoluautorství a trendy. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, březen 2017

Proč ženy v Evropě nechtějí mít více dětí? Matthias Doepke, Fabian Kindermann, překlad Ondřej Lukáš, Filip Pertold, únor 2017

2016

80% snížení emisí skleníkových plynů: analýza vývoje energetiky České republiky do roku 2050. Lukáš Rečka, Milan Ščasný, prosinec 2016

Výzkum preferencí obyvatel pro klimatické politiky: Podporují Češi, Poláci a Britové jejich zavedení? Iva Zvěřinová, Milan Ščasný, Mikolaj Czajkowski a Eva Kyselá, prosinec 2016

Světové srovnání českých a slovenských časopisů podle indikátorů Impact Factor (IF) a Article Influence Score (AIS). Daniel Münich a Samuel Škoda, prosinec 2016

Daňový systém snižuje motivaci matek s menšími dětmi k práci: Doporučení a jeho vyhodnocení. Jiří Šatava, prosinec 2016

Stimulují přímé dotace soukromé výdaje firem na VaV? Metoda regresní diskontinuity, příloha *Metodika hodnocení hospodárnosti účelové podpory pro aplikovaný výzkum a vývoj ve firmách*. Ján Palguta, Martin Srholec, prosinec 2016

Transfer znalostí do praxe podnikajícími akademiky v České republice. Vít Macháček a Martin Srholec, listopad 2016

Predátorské časopisy ve Scopusu. Vít Macháček, Martin Srholec, listopad 2016

Brexit vylepší vyjednávací pozici velkých států v Radě EU. Nejvíce posílí Polsko. Vít Macháček, Tereza Hrtúsová, listopad 2016

Konkurence politických uskupení v obecních zastupitelstvech a veřejné zakázky. Ján Palguta, říjen 2016

Platy českých učitelů zůstávají velmi nízké. Daniel Münich, Vladimír Smolka, září 2016

Medzinárodné porovnanie kvality publikačního výkonu vedných odborov na Slovensku, *Odborové prehlady*. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, srpen 2016

Vliv mateřství na výši starobního důchodu. Jiří Šatava, červenec 2016

Dárci politických stran na trhu veřejných zakázek. Ján Palguta, červenec 2016

Národní srovnání vědeckého publikačního výkonu Akademie věd České republiky: kvantita vs. kvalita a spoluautorství. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, červen 2016

Rozvody a příjmy žen v České republice: první zjištění v České republice na základě individuálních dat. Petr Janský, Filip Pertold, Jiří Šatava, červen 2016

Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2009–2013. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, květen 2016

Dopad daní a dávek na příjmovou nerovnost a relativní chudobu v České republice. Petr Janský, Klára Kalíšková, Daniel Münich, květen 2016

Sebedůvěra třídy a soutěž spolužáků o osmiletá gymnázia. Miroslava Federičová, Filip Pertold, Michael L. Smith, duben 2016

Podpora rodin s dětmi prostřednictvím daňově dávkového systému. Jiří Šatava, březen 2016

K čemu vede (ne)transparentnost veřejných zakázek? Ján Palguta, Filip Pertold, březen 2016

Veřejná podpora míst ve školkách se vyplatí: Analýza výnosů a nákladů. Klára Kalíšková, Daniel Münich, Filip Pertold, březen 2016

Přechod na střední školu, pití alkoholu a vliv vrstevníků na kouření mládeže. Filip Pertold, únor 2016

An International Comparison of the Quality of Academic Publication Output in the Czech Republic, attachment *Discipline sheets*. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, leden 2016

2015

Zdanění vysokopříjmových osob. Libor Dušek, Jiří Šatava, prosinec 2015

Hrozí opět přeplnění věznic? Predikce počtu vězňů v České republice. Libor Dušek, prosinec 2015

Mezinárodní srovnání kvality publikačního výkonu vědních oborů v České republice, příloha *Oborové listy*. Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda, prosinec 2015

Rozdíly ve výši výdělků ve vztahu k mateřství a dítěti v rodině. Mariola Pytliková, listopad 2015

Skills Mismatches in the Czech Republic. Klára Kalíšková, listopad 2015

Pracovní aktivita po dosažení důchodového věku: Institucionální pobídky v České republice. Jiří Šatava, listopad 2015

Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, říjen 2015

Working Beyond Pensionable Age: Institutional Incentives in the Czech Republic. Jiří Šatava, září 2015

Komparativní studie věku odchodu do důchodu v České republice (česká verze studie *A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic* z června 2015). Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich, září 2015

Oborová publikační výkonnost výzkumných pracovišť v České republice v letech 2008–2012 (studie obsahuje interaktivní internetový nástroj, pomocí kterého je možné zvolit obor či pracoviště a zobrazit řazení pracovišť dle preferovaného ukazatele). Štěpán Jurajda, Daniel Münich, září 2015

Platy učitelů českých základních škol: setrvale nízké a neatraktivní. Daniel Münich, Mária Perignáthová, Lucie Zapletalová, Vladimír Smolka, září 2015

Miliardáři versus lidé / Billionaires versus People. Jan Švejnar, srpen 2015

A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic (v angl. jazyce, srovnávací studie věku odchodu do důchodu v České republice). Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich, červen 2015

Bodový systém a jeho vliv na počet smrtelných nehod. Josef Montag, Lucie Zapletalová, květen 2015

(Ne)diskriminace žen při žádosti o zaměstnání v důsledku mateřství: Experiment. Vojtěch Bartoš, březen 2015

2014

Společným zdaněním k nižší zaměstnanosti žen. Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, prosinec 2014

Co s ekonomickou neaktivitou v zemích Visegrádu? Ágota Scharle, říjen 2014

Vliv informací z volebních lístků na výsledky obecních a krajských voleb. Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Lucie Zapletalová, říjen 2014

Regionální rozdíly v kupní síle: Ceny, platy, mzdy a důchody. Matěj Bajgar, Petr Janský, srpen 2014

Budete mít nárok na důchod? Štěpán Jurajda, Jiří Šatava, červenec 2014

Učení mučení, nebo škola hrou? Srovnání obliby školy a matematika pohledem mezinárodního šetření. Daniel Münich, Miroslava Federičová, červen 2014

Státní úředníci: Kolik jich vlastně je, kde a za kolik pracují? Petr Bouchal, Petr Janský, červen 2014

Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?. Klára Kalíšková, Daniel Münich, květen 2014

Česká ekonomika pokračuje v růstu i v roce 2014. Vilém Semerák, březen 2014

Příprava na osmiletá gymnázia: velká žákovská steeplechase. Miroslava Federičová, Daniel Münich, březen 2014

Ženy v českém finančním sektoru 1994–2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané. Klára Kalíšková, březen 2014

2013

Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012. Daniel Münich, Tomáš Protivínský, prosinec 2013

Zdanění vysokých příjmů, reforma za reformou… . Libor Dušek, Jiří Šatava, prosinec 2013

Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému. Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich, prosinec 2013

Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma přímých daní? Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich, říjen 2013

Dopad rozvodu na příjmy v důchodu. Jiří Šatava, září 2013

Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje. Ondřej Schneider, Jiří Šatava, červen 2013

Dopady reforem I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců. Ondřej Schneider, Jiří Šatava, květen 2013

Účastníci penzijního připojištění. Petr Janský, květen 2013

Může záporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů? Martin Gregor, duben 2013

Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti. Pavel Hait, Petr Janský, březen 2013

2012

Zachrání Čína české exporty? Studie. Vilém Semerák, prosinec 2012

Odhady dopadů změn DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013. Petr Janský, listopad 2012

Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů? Pavla Nikolovová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár, říjen 2012

Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému. Ondřej Schneider, říjen 2012

Český důchodový systém na rozcestí: Pro koho je výhodný přechod do druhého pilíře? Ondřej Schneider, Jiří Šatava, říjen 2012

Dopady makroekonomického vývoje ČR na krajské úrovni: možnosti pro aktivní hospodářskou politiku (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR). Vilém Semerák, září 2012

Možnosti pro aktivní hospodářskou politiku na krajské úrovni (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR). Vilém Semerák, Jan Švejnar, září 2012

Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční rozvojová spolupráce. Petr Janský, Zuzana Řehořová, září 2012

The Committment to Development Index for the Czech Republic (výzkumný článek). Petr Janský, Zuzana Řehořová, září 2012

Být či nebýt učitelem: platy českých učitelů pohledem nákladů ušlých příležitostí a širší souvislosti. Daniel Münich, Jan Straka, září 2012

Kde se v ČR dělá nejlepší výzkum. Štěpán Jurajda, Daniel Münich, srpen 2012

Kde hledat příčiny přeplněných věznic. Libor Dušek, srpen 2012

Dopad vzdělanosti na dlouhodobý hospodářský růst a deficity důchodového systému. Daniel Münich, Petr Ondko, Jan Straka, červen 2012

Češky: Nevyužitý potenciál země. Klára Kalíšková, Daniel Münich, květen 2012

Očekávané dopady změn sazeb DPH na rozpočty krajů. Libor Dušek, Petr Janský, duben 2012

Co když vláda nebude valorizovat starobní důchody? První odhady dopadů na relativní chudobu důchodců v ČR. Petr Janský, Daniel Münich, březen 2012

Rozpočtové instituce — evropské zkušenosti a aplikace na Českou republiku. Ondřej Schneider, únor 2012

(Ne)udržitelnost (dluhu) veřejných financí. Petr Janský, Ondřej Schneider, únor 2012

2011

Evropská krize—Dopady měnové (dez)integrace na ČR. Vilém Semerák, Jan Švejnar, prosinec 2011

Evropská krize—Špatná a ještě horší řešení. Vilém Semerák, Jan Švejnar, prosinec 2011

Evropská krize—Limity čínské podpory. Vilém Semerák, prosinec 2011

Důchodové systémy v Evropě: Reformují všichni. Ondřej Schneider, srpen 2011

Jak sjednocení DPH kompenzovat rodinám s dětmi. Petr Janský, Klára Kalíšková, červenec 2011

Penzijní dluh: Břímě mladých, Ondřej Schneider, květen 2011

Poplatky penzijních fondů: Komentář. Libor Dušek, Ondřej Schneider, květen 2011

Finanční výkonnost penzijních fondů ve střední Evropě: Proč jsou české fondy nejhorší? Jan Hlaváč, Ondřej Schneider, duben 2011

Jak by sjednocení DPH na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty. Libor Dušek, Petr Janský, březen 2011

Přehled hlavních dopadů daňových změn na domácnosti a veřejné rozpočty. Libor Dušek, Petr Janský, březen 2011

Jak by daňové změny dopadly na domácnosti a veřejné rozpočty. Libor Dušek, Petr Janský, únor 2011

Dopady sjednocení sazeb DPH na 20 % na životní úroveň domácnosti. Libor Dušek, Petr Janský, únor 2011

2010

Odhad dopadů navrhovaných změn DPH na životní náklady domácností. Libor Dušek, Petr Janský, prosinec 2010

Jak na státní rozpočet: Ekonomický přístup. Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar, září 2010

Jak inteligentně reformovat veřejné finance. Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar, květen 2010

2009

New member countries' labour markets during the crisis. EU BEPA Policy Brief. Vilém Semerák, Jan Švejnar, září 2009

http://idea.cerge-ei.cz/publikace

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Nechtěné plody prorodinných politik

Studie 9 / 2020

© Alena Bičáková, Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2020

ISBN 978-80-7344-567-6 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

DĚKUJEME VŠEM SPONZORŮM / WE THANK ALL OUR SPONSORS

Zaujala vás tato studie?

Podpořte nezávislý akademický výzkum
dopadů veřejných politik ČR
a přispějte na naši činnost,
abychom mohli napsat další.

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR. v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

Nechtěné plody prorodinných politik

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

Vydavatel/Publisher: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., Politických vězňů 7, 111 21 Praha 1, Česká republika

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ - angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (angl. zkratka CERGE).

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.

2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).

3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.

2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).

3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting idea@cerge-ei.cz

IDEA CERGE EI

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU

http://idea.cerge-ei.cz